

Центр
Громадянських
Свобод

ЦЕНТР

ГРОМАДЯНСЬКИХ

СВОБОД

РІЧНИЙ ЗВІТ 2020

ЗМІСТ

1. ВСТУПНЕ СЛОВО	4
2. ПРО ЦЕНТР ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД	9
2.1 Волонтери/ки і стажери/ки	10
3. КОАЛІЦІЇ ТА ІНІЦІАТИВИ ЦГС	12
3.1 Діяльність платформи «Правозахисний порядок денний»	13
3.2 Подолання наслідків збройного конфлікту	16
3.3 Кампанія #PrisonersVoice та акції на підтримку всіх в'язнів Кремля	19
3.4 Група громадського спостереження «ОЗОН»	22
3.5 Волонтерська премія «Євромайдан SOS»	25
4. ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОКРЕМИХ ВРАЗЛИВИХ ГРУП	28
5. ОСВІТА І ПРОСВІТА	29
6. МІЖНАРОДНА АДВОКАЦІЯ	31
7. МІЖНАРОДНА СОЛІДАРНІСТЬ	33
8. ДОСЯГНЕННЯ	35
9. Команда ЦГС	38
10. КОМУНІКАЦІЇ ТА РОБОТА ЗІ ЗМІ	41
11. Фінансовий звіт за 2020 рік	42

1. ВСТУПНЕ СЛОВО

СТАРТОВІ УМОВИ

Сім років тому люди масово вийшли проти корумпованого авторитарного режиму, який прийняв рішення згорнути євроінтеграцію. Вони боролися за свій демократичний вибір та за те, щоб жити в країні, де права кожного захищені, влада підзвітна та підконтрольна, суди справедливі й незалежні, а поліція не б'є мирні студентські демонстрації. І заплатили за це доволі високу ціну.

Коли режим Януковича впав, Україна отримала можливість провести демократичну трансформацію. А це вже становило пряму небезпеку для авторитарного путінського режиму. Аби зупинити Україну на цьому

шляху Росія окупувала Крим та розпочала гібридну війну на Донбасі. Якщо встановлення контролю над кримським півостровом Росія не відразу, але визнала, то участь у війні на Донбасі досі заперечує. У своєму звіті офіс Прокурора Міжнародного кримінального суду в Гаазі ще кілька років тому зафіксував, що з серпня 2014 року на Донбасі почався міжнародний збройний конфлікт. Іншими словами, — війна із Російською Федерацією.

Усі ці сім років перед Україною стоять два завдання: побудувати стійкі демократичні інституції та вистояти у війні. Тож говорячи про проміжні підсумки, варто сказати, що

Україна продовжує йти демократичним шляхом, окресленим Революцією Гідності, але темп руху країни на цьому шляху визначає низка серйозних викликів. І оскільки надалі я говоритиму більше про ці проблеми, бо ми маємо ставитися до них відповідально, то відразу хочу зробити важливий акцент. Збереження змінності влади, наявність демократичних виборів, посилення місцевих громад внаслідок децентралізації, бодай невеликі, але позитивні зрушення в цілому ряді показників щорічного звіту Freedom House «Нації в перехідний період» за цих складних умов само по собі вагоме досягнення.

ПЕРШИЙ ВИКЛИК ЦЕ РЕФОРМИ

Після закінчення Революції Гідності в країні не відбулося перезавантаження

політичної системи та зміни еліт. Це насправді багато чого пояснює. Влада,

як канатоходець, балансувала між необхідністю провести кардинальні

реформи та зберегти контроль в умовах періодичних виборчих циклів. Це призводило до того, що проведення успішної реформи патрульної служби, не було синхронізовано зі змінами в інших структурних підрозділах поліції. І як наслідок, ввічливо затримана на вулиці новим патрульним людина могла бути доставлена до відділку, де на неї чекав старий «мент». Ця ситуація детально проаналізована у звіті Чаттам Хауз, який був оприлюднений перед президентськими виборами. Так, за ці роки в країні було зроблено

більше позитивних змін, ніж за попередні двадцять, але правда в тому, що жодна з цих позитивних змін не дійшла до своєї точки неповернення.

На минулих президентських та парламентських виборах у суспільства був величезний запит на нові обличчя та нову якість політики. Україна пішла у світовому тренді, і вибори із величезним відривом виграв Володимир Зеленський. Як класичний популіст, він претендував на те, що представляє голос народу проти корумпованої політичної еліти. Водночас

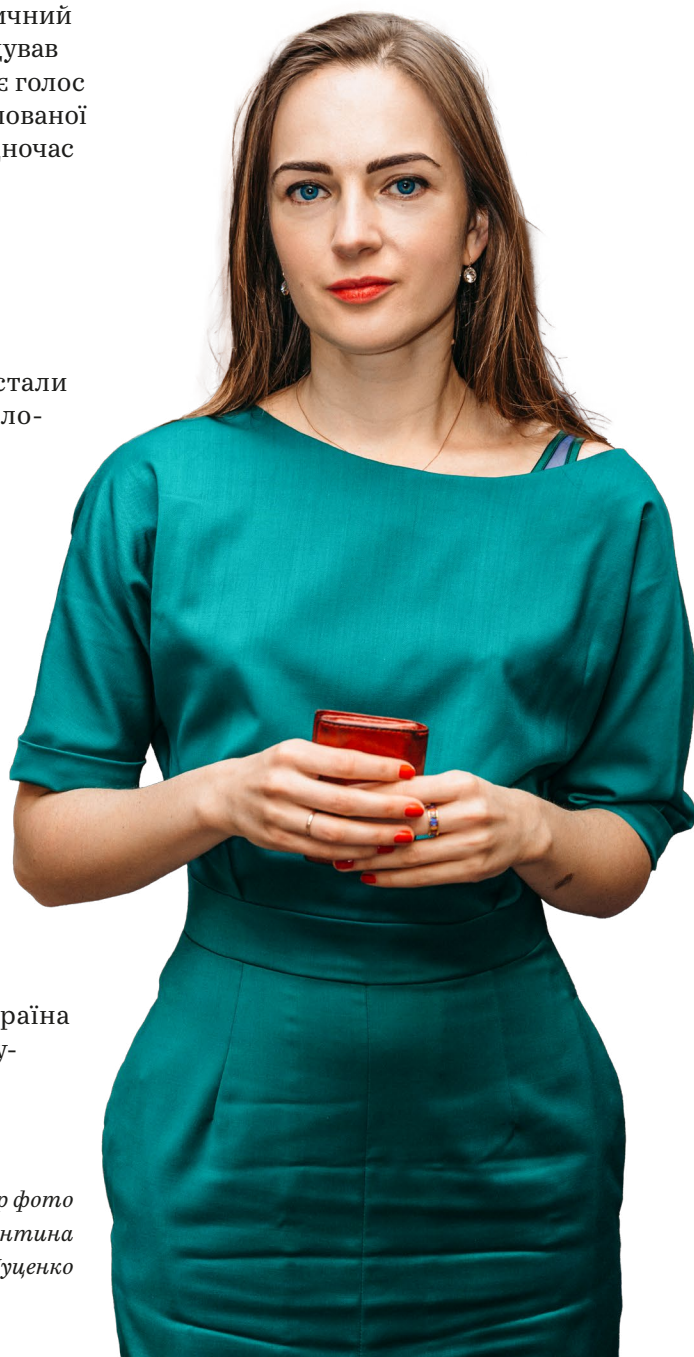
у нього був широкий мандат суспільної довіри на проведення системних реформ, яким він, на жаль, не скористався. Окрім ряду позитивних зрушень, як-от зняття мораторію на продаж землі, він не спромігся укріпити демократичні інституції. Остання криза, пов'язана із рішенням Конституційного суду щодо антикорупційного законодавства, це ще раз засвідчує.

ДРУГИЙ ВИКЛИК ЦЕ ВІЙНА

Мова йде не тільки про такі прямі наслідки, як 13 тисяч загиблих, близько 23 тисяч поранених, півтора мільйона переселенців, окуповані Крим і Донбас, 5 з половиною мільйонів людей, які залишилися на цих територіях, сотні полонених та політв'язнів. У будь-якого суспільства в умовах затяжного збройного конфлікту підвищується больовий поріг та зростає поляризація. Війна тільки на початку об'єднує, а потім роз'єднує ще більше. Відповіддю на це має стати реальне запровадження механізмів перехідного правосуддя. Війна принесла багато

болю, тисячі людей стали жертвами воєнних злочинів. Важливо, щоб запит суспільства на справедливість був реалізований у правовому полі, інакше він може перетворитися на запит на помсту. На жаль, Україна досі тільки на початку цього шляху.

Якщо говорити про окуповані території, і залишити за дужками обставини, на які Україна ніяк не може вплинути, я маю на увазі

Автор фото
Валентина
Луценко

загарбницьку політику Путіна, то для подолання наслідків збройного конфлікту є два завдання, які належить виконати. По-перше, продемонструвати успіх реформ та переконливу привабливість демократичної моделі. По-друге, зберегти зв'язки із людьми

на окупованих територіях, щоб вони відчували захист української держави. Натомість усі ці роки влада говорить переважно деклараціями: «Крим — це Україна», «Донбас — це Україна». Це дуже правильні декларації, але вони мало підкріплені реальними діями.

ТРЕТІЙ ВИКЛИК ЦЕ РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

« Звичайно, що відповідальність за демократичні перетворення в Україні насамперед лежить на самих громадянах України, але виклики, з якими ми зіштовхнулися, насамперед, це війна із Росією, не вирішуються в межах національних кордонів. »

Волонтери та громадські організації користуються найвищими рівнями довіри у порівнянні із державними та іншими суспільними інституціями. Саме вони стали локомотивами позитивних змін у різних сферах та на різних рівнях. Але громадянське суспільство в Україні розпорошене. Воно працює по своїм вузьких темах та вирішує локальні завдання. Хтось просуває антикорупційну адженду, хтось бореться за права людини, хтось захищає довкілля. Як наслідок, у громадянського суспільства не вироблено консолідованої позиції, такого широкого громадського порядку денного, який би воно могло нав'язати усім політичним силам на минулих виборах та популяризувати у суспільстві. Яскравим прикладом цього стану речей стала досить слабка мобілізація

громадянського суспільства у відповідь на запровадження обов'язку подання електронних декларацій для антикорупційних активістів. Квола реакція призвела до переходу на більш жорсткі методи тиску та припинення громадської діяльності активістів у регіонах. І досі, за винятком ініціативи «Хто замовив Катю Гандзюк», немає прикладів системного об'єднання зусиль для захисту активних людей по всій країні.

До всього, громадянське суспільство досить відірвано від звичайних людей. У 2019 році соціологи вперше зареєстрували спад громадянської активності до 7,5 %. Тож нагальним завданням для громадянського суспільства є побудувати зрозумілу комунікацію із суспільством, вийти за межі затишного активістського «гетто» та залучити якомога більше людей до громадської роботи.

І ЧЕТВЕРТИЙ ВИКЛИК ЦЕ МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТ

Усі проблеми, із якими ми зіткнулися в Україні є прямим відображенням глобальної кризи післявоєнного світу. Ця криза як тяжка хвороба проявляється по-різному. У ряді країн посилюються авторитарні режими та переслідування громадянського суспільства. На мапі виникають нові сірі зони в результаті відмови від міжнародного принципу непорушності кордонів. Спалахують заморожені конфлікти. Люди виходять на мирні протести, а у відповідь стикаються із брутальним насиллям. Але навіть в розвинених демократіях ЄС набирають вагу популістські радикальні сили, і політики відкрито заперечують принципи Загальної декларації прав людини. Це підважує значення ЄС як рольової

моделі для країн в транзиті.

Звичайно, що відповідальність за демократичні перетворення в Україні насамперед лежить на самих громадянах України, але виклики, з якими ми зіштовхнулися, насамперед, це війна із Росією, не вирішуються в межах національних кордонів. Попри те, що цікавість до України спадає в силу об'єктивних причин, вона як ніколи її потребує.

Тож Україна досі перебуває у «транзитному періоді» та йде по окресленому Революцією Гідності шляху. Існує інерція, на руку якій грає слабкість державних інституцій, низька правова культура населення та досить часом просто безвідповідальне ставлення владної еліти. А протистоять — активне громадянське

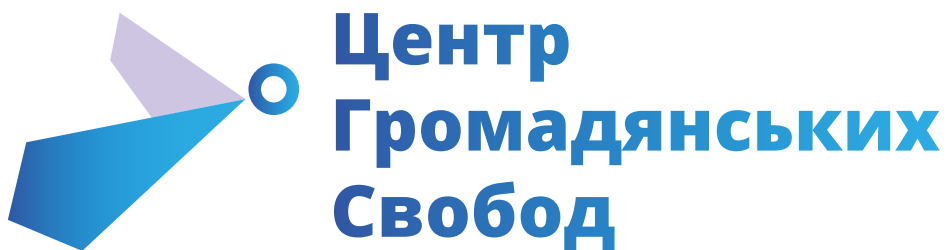
суспільство. Тисячі звичайних людей у цей складний період взяли відповідальність за розвиток країни на свої плечі. Ці люди, по суті, виконують державницькі функції без особливих ресурсів чи повноважень. Питання — чи допоможе ця «енергія Євромайдану» зробити якісний стрибок та вийти із «зони турбулентності» — вирішується у наші дні.

Успіх на цьому шляху важливий не тільки для України. Я часто згадую слова своїх колег, російських правозахисників. На моє питання, чим ми можемо допомогти, вони відповіли: «Будьте успішними!». Успіх України матиме невідворотний вплив на весь регіон, де свобода в окремих країнах згортається до розмірів тюремної камери.

ОЛЕКСАНДРА МАТВІЙЧУК

Голова Правління Центру громадянських свобод

(Вступна промова до Міжнародної 16-ї річної конференції Київського Діалогу)

www.ccl.org.ua

fb.com/ccl.org.ua

2. ПРО ЦЕНТР ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД

Центр Громадянських Свобод (далі — ЦГС) — українська правозахисна організація, заснована у 2007 році. ЦГС здійснює моніторинг та аналіз законопроектів на відповідність стандартам прав людини, провадить громадський контроль за діями правоохоронних органів, судів та місцевої влади, за розслідуванням злочинів, вчинених під час Євромайдану, а також займається документуванням політичних переслідувань, фіксацією порушень прав людини та воєнних злочинів на Донбасі, просвітництвом у сфері прав людини та демократії, програмами міжнародної солідарності тощо.

НАША МІСІЯ:

Становлення прав людини, демократії та солідарності в Україні та регіоні ОБСЄ задля утвердження людської гідності.

ВІЗІЯ:

ЦГС є одним із провідних акторів в Україні, який впливає на формування громадської думки та державної політики, підтримує розвиток громадянського активізму, а також бере активну участь у міжнародних мережах та солідарних діях з просування прав людини в регіоні ОБСЄ.

НАШІ ЦІННОСТІ:

повага до людської гідності;

свобода і права людини;

солідарність;

верховенство права;

незаангажованість;

демократія;

недискримінація.

2.1 Волонтери/ки і стажери/ки

Протягом 2020 року організація продовжувала набір та залучення нових волонтерів/ок до правозахисного руху, попри виклики спричинені поширенням епідемії. Впродовж 2020 року анкети на долучення до спільноти волонтерів/ок ЦГС подали 74 людини. Після відбору співробітники ЦГС провели інформаційні зустрічі, під час яких зацікавлені мали змогу детальніше дізнатися про завдання волонтерства, структуру команди, історію організації та принципи роботи. Всього було проведено 9 таких зустрічей

для 47 людей. Волонтерську спільноту поповнили близько 20 нових членів.

Протягом року волонтери та волонтерки допомагали організовувати флешмоби, акції, збори листів до політв'язнів, комунікаційну роботу у мережі, долучалися до створення аналітичних матеріалів та спостереження в ініціативах OZON, #Prisoner's Voice та платформи «Правозахисний порядок денний». За участю наших волонтерів/ок було організовано світовий флешмоб ініціативи #BelarusWatch, який відбувся 26 серпня у різних країнах. Великі і регулярні заходи як Національна правозахисна #Не-Конференція 2020 та Волонтерська премія 2020 вперше пройшли в онлайн-форматі й в їх організації та проведенні також брали активну участь волонтери ЦГС.

Робота команди ЦГС у 2020 році була підсилена програмою стажувань. Можливість пройти стажування у ЦГС для іноземних стажерів було обмежено через епідеміологічну ситуацію. Однак, нам вдалося залучити в організацію близько десятка нових стажерів та стажерок з Білорусі, які були змушені покинути свій будинок через політичну кризу і переслідування. Інтеграцію білоруських активістів ми проводимо спільно з нашими партнерами, зокрема з Free Belarus Center.

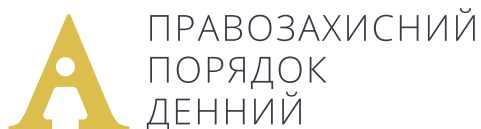
Програму стажування також проходила дистанційно,

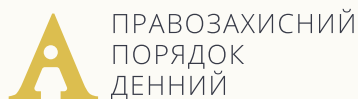

а згодом й була присутньою в Україні слухачка магістерської програми з прав людини Гетеборзького університету (Швеція) — Луїз Нільсон. Стажування проходило у Центрі громадянських свобод до кінця року. Протягом цього часу Луїз Нільсон ознайомила нас із роботою ЦГС, та з досвідом українських правозахисників. «Що змушує мене

вранці вставати з ліжка — це можливість бути корисною тим, хто цього потребує, поширювати права людини та надавати захист правозахисникам», — розповідає Луїз Нільсон.

3. КОАЛІЦІЇ ТА ІНІЦІАТИВИ ЦГС

ПРАВОЗАХИСНИЙ
ПОРЯДОК
ДЕННИЙ

3.1 Діяльність платформи «Правозахисний порядок денний»

Протягом 2020 року неформальна коаліція правозахисних організацій платформа «Правозахисний порядок денний» продовжувала працювати у сфері моніторингу, аналізу та розробки законодавства відповідно до основних засад прав людини та основоположних свобод.

Правозахисний порядок денний підготував 6 заяв та звернень до влади щодо захисту основоположних прав та свобод. Спільно з партнерами було

підписано понад 55 заяв та звернень, розроблено рекомендації для підготовки Універсального періодичного огляду з прав людини, в якому окреслені такі теми: здійснення правосуддя, притягнення до відповідальності та верховенство права, запобігання катуванням та жорсткому поводженню, свобода вираження поглядів і захист журналістів, свобода мирних зібрань та об'єднань, свобода асоціацій і захист громадянського суспільства, запобігання

гендерно-обумовленого та домашнього насильства, імплементація норм міжнародного гуманітарного права та розбудова миру, та становлення й розвиток національної інституції з прав людини.

Також була підготовлена одна резолюція, в рамках якої коаліція зосередила свою увагу на найбільш разючих порушеннях з боку держави, як-от питання систематичних переслідувань громадянських активістів в окупованому Криму та ситуації в Білорусі.

СУДОВА РЕФОРМА ТА СУД ПРИСЯЖНИХ

Протягом року ми продовжували працювати над темою судової реформи та запровадження класичної моделі інституту присяжних. Попри те, що у березні після відставки уряду, Кабінет міністрів відкликав законопроекти, ми продовжили працювати

над темою судової реформи та над просуванням класичної моделі суду присяжних. Разом із представниками Міністерства юстиції та депутатами Верховної Ради України ми провели пресконференцію, під час якої презентували урядові законопроекти, якими

пропонується внесення відповідних змін. За участі експертів і народних депутатів ми провели кілька тематичних онлайн-зустрічей, де наголошували на необхідності запровадження суду присяжних, брали участь у слуханнях у Верховній Раді щодо законопроекту

про суд присяжних. Також ми провели онлайн-вебінар на тему присяжних, який переглянули близько 100 користувачів YouTube, підготували та подали експертні рекомендації

до Комітету правової політики до тексту законопроекту № 3843 від 14.07.2020.

В рамках п'ятої щорічної правозахисної #НеКонференції відбулася панельна дискусія на тему судової

реформи, яка охопила понад 600 користувачів Facebook. Щодо розв'язання проблеми навколо конституційної кризи, коаліція ППД виступила із заявою та провела спільну пресконференцію.

РЕФОРМА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У 2020 році в рамках платформи Правозахисний порядок денний ми працювали над темою реформування Служби безпеки України. Ми взяли участь у 20 засіданнях робочої групи при комітеті ВРУ з питань безпеки та оборони. Наші експерти підготували два висновки, які були надані

Комітету ВРУ для врахування при внесенні змін до законопроекту про СБУ. Правозахисний порядок денний оприлюднив 2 заяви щодо законопроекту про діяльність СБУ та підготував інфографіку.

Ми провели два онлайн-заходи, присвячених проблемним питанням

законопроекту та реформі в цілому. Тема реформування діяльності СБУ була однією із тематичних дискусій на майстерні в рамках п'ятої щорічної правозахисної #НеКонференції. До перегляду наших заходів долучилося понад 600 користувачів YouTube та Facebook.

ПОСИЛЕННЯ РОЛІ ІНСТИТУТУ УПОВНОВАЖЕНОГО

У 2020 році Центр громадянських свобод в рамках платформи ППД працював над темою інституту Уповноваженого. Ми провели кілька робочих зустрічей при комітеті ВРУ з прав людини, під час якого вплинули на прийняття

рішення щодо підготовки нового законопроекту про Уповноваженого ВРУ з прав людини. Крім того, ми направили експертний висновок до нового законопроекту р.н. 3312 від 07.04.2020. Правозахисний порядок денний організував

дві онлайн-дискусії на тему реформування інституту Уповноваженого за участі правозахисників, представників органів влади і міжнародних організацій. Наші заходи привернули увагу понад 350 користувачів YouTube і Facebook.

БОРІТЬБА З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ

Протягом 2020 року ми вели публічну кампанію на підтримку ратифікації Стамбульської конвенції. Ми організували

ряд онлайн-вебінарів на тему захисту жертв домашнього насильства. Наші дискусії набрали близько 400 переглядів

в YouTube. Ми також вели інформаційну кампанію в соціальних мережах, де підіймали теми боротьби з домашнім насиллям.

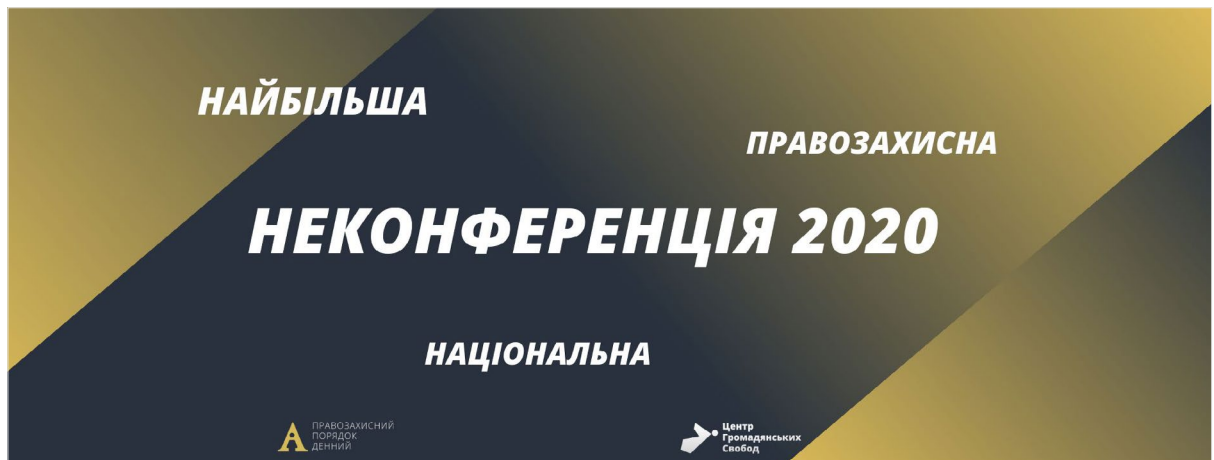
П'ЯТА ЩОРІЧНА ПРАВОЗАХИСНА НЕКОНФЕРЕНЦІЯ

У 2020 році щорічна правозахисна #НеКонференція у зв'язку із карантинними обмеженнями через пандемію COVID-19 відбулася в онлайн форматі. Правозахисний порядок денний вже п'ятий рік поспіль проводить #НеКонференцію. Головною особливістю заходу є поєднання різних форматів: тематичні майстерні, які працюють одночасно і охоплюють найрізноманітніші теми — від захисту прав ЛГБТ, до в'язнів Кремля, проблем

у Білорусі і Придністров'ї. У цьому році під час заходу працювали 27 різних майданчиків у співпраці із 18 партнерськими організаціями. Для участі у #НеКонференції зареєструвалося понад 200 учасників, а до онлайн-трансляції долучилися 2000 глядачів з усього регіону ОБСЄ.

Неодмінно частиною НеКонференції є нагородження Національною правозахисною премією, яка вручається номінанту чи номінантці, обраному/ій

членами та членкинями платформи «Правозахисний порядок денний». У 2020 році лауреатами Національної правозахисної премії стали правозахисниця Юлія Сачук, голова громадської організації «Fight for Right / Боротьба за права», ініціаторка адвокаційної кампанії #держкоштинедляобраних під час розробки та затвердження державою річного бюджету, та Роман Мартиновський, кримський адвокат, який створив Регіональний центр з прав

людини та підготував цілу низку звітів для висвітлення незаконного переміщення населення, проблем

громадянства, захисту права власності, утисків за релігійною ознакою. Важливим напрямком роботи Романа

Мартинівського є допомога кримчанам в ув'язненні.

3.2 Подолання наслідків збройного конфлікту

КАМПАНІЯ ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ»

Протягом усього року ми доклали максимум зусиль задля привернення уваги до законопроєкту про воєнних злочинців. Провели спільну прес-конференцію за участі Голови комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим, а також авторів законопроєкту та колишніх полонених. Ми

провели великий круглий стіл на тему «Актуальність повноти імплементації у Кримінальний кодекс України норм міжнародного кримінального і гуманітарного права щодо переслідування за міжнародні злочини», в стінах Верховної Ради України за участю народних депутатів України, представників Генеральної прокуратури України, представників СБУ, ЗСУ та ряду інших органів державної влади, а також представників

міжнародних організацій та посольств. За результатами круглого столу правозахисники та депутати прийняли спільну резолюцію із закликом підтримати законопроєкт № 2689.

В рамках роботи по просуванню закону про воєнних злочинців ми провели понад 50 адвокаційних зустрічей з представниками Міжнародного кримінального суду, з міністеркою Міністерства ветеранів України, народними депутатами,

представниками вете-ранського руху, а також брали участь у засіданнях профільного комітету.

Протягом року ми продовжували нагадувати депутатам про необхідність прийняття законопроекту та інформувати суспільство про таку необхідність. Також ми запустили онлайн-кампанію, де щотижня розповідаємо про воєнні злочини та про покарання за них. Зокрема, під стінами Верховної Ради за участі колишніх полонених і родичів політв'язнів ми провели 2 публічні акції на підтримку

закону про воєнних злочинців: арт-перформанс «Картковий будинок Путіна», у співпраці із Платформою культурних ініціатив «Ізоляція», та акцію «Будильники для парламенту», під час якої встановили для парламентарів термін для ухвалення законопроекту. Наші акції висвітлили понад 60 засобів масової інформації.

Під час кампанії на підтримку законопроекту про воєнних злочинців ми організували та взяли участь у понад 15 експертних дискусіях та заходах, підготували два звернення,

до яких приєдналися 10 правозахисних організацій, провели брифінг для посольств та міжнародних організацій, здійснили експертне дослідження, яке представили під час онлайн-презентації «Виклики війни для законодавства та правозастосовної практики», нами був проведений аналіз зауважень, що надійшли від різних політичних сил щодо проекту закону 2689. Адвокатська кампанія Правозахисного порядку денного сприяла тому, що про закон було написано та знято понад 80 статей та сюжетів.

КАМПАНІЯ НА ПІДТРИМКУ РАТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ

Ще в червні 2019 року сплив термін трирічної відстрочки набуття чинності нових конституційних положень, які відкривають шлях до ратифікації Римського статуту. Проте у 2020 році ані

Президент, ані парламент так і не ініціювали ратифікацію Римського статуту.

Протягом року Правозахисний порядок денний продовжував нагадувати суспільству і державі про

необхідність ратифікації Римського статуту. Ми приєдналися до заяви міжнародних організацій на захист Міжнародного кримінального суду, провели онлайн-дискусію,

щоб визначити головні «за» і «проти» ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду, за участі Генерального прокурора України (2019–2020) Руслана Рябошапки, директора програми «Право» Українського інституту майбутнього Олександра Чебаненка. Дискусію переглянуло близько 200 користувачів YouTube.

Ми намагалися розвіювати міфи та страхи навколо ратифікації Римського статуту на всіх можливих онлайн-майданчиках. До дня Міжнародного правосуддя ми провели онлайн-лекторій «And justice for all», який набрав понад 200 переглядів. Наші коментарі про необхідність ратифікації Україною Римського статуту були

опубліковані на шпальтах передових українських ЗМІ.

Під час зустрічі із прокурорами МКС ми обговорили перспективи ратифікації Римського статуту. В ході розмови ми торкнулися і проблемних питань, що можуть стати на заваді ратифікації. Зокрема створення політиками міфів навколо теми ратифікації. Загалом за 2020 рік, підтримуючи ратифікацію Римського статуту, Правозахисний порядок денний провів понад десять зустрічей та заходів.

Також важливим етапом для встановлення справедливості, який вплине не просто на подальшу роботу ЦГС, а й на можливість притягнення до відповідальності пособників путінського режиму, став звіт Міжнародного

кримінального суду. МКС завершив попереднє розслідування злочинів, скоєних в Україні починаючи від 24 лютого 2014 року, яке було відкрито на підставі заяв Уряду України про визнання юрисдикції МКС. За результатами попереднього розслідування МКС кваліфікував злочини, що здійснюються в контексті воєнних дій, в Криму та під час затримань, «становлять воєнні злочини та злочини проти людяності в межах юрисдикції Міжнародного кримінального суду.» У цьому контексті необхідність ратифікації Україною Римського статуту набуває неабиякої актуальності. Це дозволить посилити спроможність МКС у притягненні винних за злочини в Криму і на Донбасі до відповідальності.

3.3 Кампанія #PrisonersVoice та акції на підтримку всіх в'язнів Кремля

ЦГС спільно з партнерськими організаціями вже сьомий рік проводить кампанію за звільнення всіх українських бранців Кремля. З 2014 року діяльність здійснювалася в рамках кампанії #LetMyPeopleGo та #SaveOlegSentsov. У 2020 році ми продовжили боротьбу за кожного українського ув'язненого в Росії і на окупованих територіях в рамках кампанії PrisonersVoice, залишивши одне з наших головних гасел — станьте голосом в'язнів Кремля! Разом з партнерами ми докладаємо зусиль, щоб питання українських політв'язнів і заручників гостро стояло на будь-якому міжнародному майданчику. Ми продовжуємо інформаційну кампанію, щоб тримати у фокусі тему в'язнів Кремля.

Завдяки спільній роботі партнерів кампанії, уряду України, міжнародної спільноти, а також активності адвокатів, рідних і груп підтримки, 6 бранців Кремля було звільнено із в'язниць. Також, у квітні

на підконтрольну Україні територію рамках обміну повернулися 20 українських громадян, яких незаконно утримували на тимчасово окупованих територіях ОРДЛО. Попри це, за цей рік відбулося 16 нових незаконних затримань на території Криму. Тому станом на кінець 2020 року кампанія опікується долею 102 незаконно ув'язнених українців у тюрмах Росії та в окупованому Криму, а також щонайменше

двома сотнями українців, які перебувають в підвалах окупованого Донбасу.

Цього року до кампанії #PrisonersVoice активно долучалися колишні заручники Кремля: режисер Олег Сенцов, журналісти Станіслав Асєєв і Роман Сущенко, громадський діяч Микола Карпюк та інші. Кампанія оперативно реагувала на виклики, що були спричинені загрозою поширення COVID-19. В рамках кампанії #PrisonersVoice Олександра

Матвійчук ініціювала заяву з вимогою термінової реакції ООН, Ради Європи, Європейського Союзу, ОБСЄ та їх країн-учасниць щодо катастрофічних ризиків поширення коронавірусу в закритих в'язницях на окупованих територіях Криму і Донбасу, а також на території самої Росії, де знаходяться за ґратами багато українських громадян за сфабрикованими кримінальними справами. 139 організацій із 41 країни світу підтримали та оприлюднили це звернення.

Для озвучення проблеми на широку аудиторію, заяву було трансформовано в петицію та розміщено на ресурсі Change.org. У рамках кампанії було створено серію промо відео #Маніфест PrisonersVoice, у яких відомі письменники, журналісти, актори та музиканти стали голосом заручників Кремля та звернулися з проханням підтримати українських бранців Кремля та їх рідних. До промокампанії долучилися телеведуча, журналістка Яніна Соколова, актор, режисер, телеведучий Ахтем Сеітаблаєв, правозахисниця Олександра Матвійчук, релігієзнавець і колишній заручник Кремля Ігор Козловський, акторка театру та кіно Римма Зюбіна, фронтмен гурту «Бумбокс» Андрій Хливиюк,

співаки, учасники гурту «ТНМК» Олександр Сидоренко та Олег Михайлюта, радіоведучий, діджей Влад Фісун, журналіст і телеведучий Юрій Макаров, письменниця Оксана Забужко, а також режисер і колишній заручник Кремля Олег Сенцов. Наразі петиція зібрала близько 14 тисяч підписів.

У партнерстві з ГО «Інтерньюз-Україна» та за підтримки Українського культурного фонду був розроблений сайт і мобільний додаток #PrisonersVoice, в якому можна почути історії звільнених бранців Кремля: Олександра Кольченка, Олега Сенцова та Володимира Балуха, а також знайти та ознайомитися з історіями бранців, які досі перебувають у місцях несвободи. У середині

жовтня були сформовані і передані через міжнародні партнерські організації інформаційні посилки з брендowanymi масками, інформаційними листівками і листами-зверненнями особисто до кожного депутата Європарламенту, голів дипломатичних місій і голів посольств України в країнах Європи.

Було проведено десятки офлайн та онлайн заходів на підтримку бранців Кремля: рік почався з традиційного Зимового марафону написання листів, під час якого було зібрано понад 1000 листів і листівок. Окрім того, відбулися закриті та відкриті заходи для представників/ць посольств, участь у міжнародних форумах та дискусіях, десятки акцій підтримки та солідарності, святкування днів народжень політв'язнів на площах Києва, події у рамках заходу «Тиждень солідарності з кримли». Крім того, відбулися традиційні заходи, організовані спільно з Українським ПЕН-клубом: третя акція-закриття Львівського Форуму Видавців «Листи з-за ґрат» за участі українських лідерів думок Романа Вінтоніва, Мирослави Барчук, Еміне Джепарової тощо, та листопадовий «День порожніх стільців», до якого долучилися

письменники Андрій Курков та Лариса Денисенко, актори Антоніна Хижняк, Олеся Жураківська та Ахтем Сеїтаблаєв, журналіст Вахтанг Кіпіані та інші.

Для розширення аудиторії та розповсюдження унікального контенту кампанії — серії інтерв'ю з рідними бранців

Кремля — було організовано систематичну співпрацю з інтернет-виданням «Радіо Свобода», яке полягало в публікації на сайті блоків розмов з родичами в'язнів у вигляді статей з розміщенням посилання на петицію. З березня 2020 року вийшло понад 10 таких публікацій.

public monitoring

3.4 Група громадського спостереження «ОЗОН»

34

моніторинги
мирних зібрань:

30

моніторинги
судових
процесів:

12

моніторинги
відділків поліції:

23

звернення
в органи влади:

25

запитів на доступ
до публічної
інформації

Протягом перших місяців 2020 року в рамках поширення практик громадського контролю, організація провела 4 тренінги «Поліція в законі» у Києві, Дніпрі, Одесі та Львові. Експерти організації розробили спеціальну навчальну програму тренінгу, що складалася із теоретичної частини про базові поняття і функції правоохоронного органу, повноважень правоохоронців у різних ситуаціях, та практичної — з вправами на засвоєння конкретних інструментів громадського контролю. Таких як,

наприклад, запит на доступ до публічної інформації.

Заявки на участь у тренінгах подали 338 людей, взяли участь 132, до участі у моніторингах було відібрано 65 найуспішніших учасників/ць. Для цілей нового навчального модуля було розроблено посібник «Поліція в законі: Інструменти громадського контролю».

Загалом у 2020 році було проведено 8 публічних тренінгів та лекцій, 5 майстерень і збори мережі спостерігачів/ок, 34 моніторинги мирних зібрань, 30 моніторингів

судових процесів, 12 моніторингів відділків поліції, було направлено 23 звернення в органи влади та 25 запитів на доступ до публічної інформації.

Як реакція на тривожні повідомлення про порушення прав людини під час введення карантинних обмежень, відбулася Всеукраїнська моніторингова кампанія за діями поліції та іншими формуваннями з правоохоронними функціями. В рамках моніторингової кампанії було зібрано більше сотні повідомлень про

інциденти за допомогою моніторингу у соціальних мережах, який здійснювали спостерігачі/ки OZON з різних регіонів. В результаті роботи було отримано понад 40 повідомлень від зацікавлених людей у відповідь на наш заклик.

Аналіз результатів діяльності OZON показав ключові системні

проблеми у функціонуванні правоохоронних органів та ініціював зміни у політиці, яка стосується питань карантинних обмежень. ЦГС з партнерськими організаціями підготував 2 проміжних звіти щодо стану із захистом прав людини під час карантинних обмежень. Фінальний звіт під назвою

«Відповідь на виклики COVID-19 та права людини: огляд ситуації в Україні» був опублікований на початку липня 2020 року. Для комунікації найгостріших проблем пов'язаних із результатами моніторингу групою OZON було проведено 7 публічних заходів із залученням представників влади.

3.5 Волонтерська премія «Євромайдан SOS»

Цього року Центр громадянських свобод всьоме провів нагородження «звичайних людей, які роблять надзвичайні речі» в рамках ініціативи «Євромайдан SOS». Церемонія нагородження Волонтерською премією

традиційно відбулася 30 листопада. Адже саме в цей день у 2013 році була створена ініціатива Євромайдан SOS як реакція на насильницький розгін мирної студентської демонстрації на Майдані Незалежності.

Кожного року номінантів/ок Волонтерської премії стає все більше, список сфер діяльності волонтерів розширюється й цього року ми отримали понад 170 заяв. Серед номінантів — волонтери з усіх регіонів України, представники української діаспори, які проживають за кордоном та іноземні

громадяни, які працюють на волонтерських засадах в Україні. Волонтери працюють в різних сферах: допомагають військовим і постраждалим від війни, дітям, родинам переселенців, координують екологічні, культурні та освітні проекти — список сфер волонтерської діяльності невичерпний. Цьогорічна подія пройшла у змішаному режимі: в онлайн і офлайн форматах, з дотриманням карантинних вимог. Лауреати та всі охочі їх привітати змогли приєднатися до вітального слова через Інтернет.

До складу журі увійшли: **Борис Херсонський, Наталія Ворожбит, Лариса Денисенко, Наріман Мемедемінов, Андріана Арехта.**

Цього року лауреатами/ками стали одразу 5 волонтерів/ок:

Катерина Ножевнікова, співзасновниця і директорка благодійного фонду «Корпорація монстрів», який об'єднує десятки волонтерів з Одеси та Одеської області. Вони надають медичну, соціальну і гуманітарну допомогу дітям і переселенцям, а також людям похилого віку, забезпечують медиків, закупають

обладнання для лікарень, роблять ремонти лікарень і допомагають тим, кого відмовляються госпіталізувати. Від серпня Катерина та кілька інших лікарів-волонтерів опікуються хворими на ковід.

Юрій Вдовцов почав волонтерити з 2008 року, а у 2012 році заснував волонтерську групу «AngelS» — союз однодумців, об'єднаних бажанням підтримати дітей-сиріт та дітей, які опинилися у важкій життєвій ситуації. Група на регулярній основі підтримує понад п'ятнадцять дитячих будинків та інтернатів. З 2019 році Юрій активно починав займатися освітою молоді в області волонтерства.

Юлія Александрова разом з Асоціацією батьків передчасно народжених дітей «Ранні пташки» забезпечує безперервну підтримку родин, які виховують передчасно народжених дітей або втратили таку дитину. Жінка трансформувала власний болючий життєвий досвід, щоб такі матері, як вона, не були наодинці зі своїм горем.

Сергій Брушніцький з 2013 року на волонтерських засадах розпочав роботу з людьми з вадами опорно-рухового апарату, залучаючи їх до занять фізичною культурою та спортом, а також навчав дітей бойовому мистецтву тхеквондо. Розпочиналося

все як фізична реабілітація людей з інвалідністю, проте завдяки самовідданій праці тренера та наполегливим тренуванням його вихованців все переросло в професійні заняття спортом. Сергій підготував п'ять Чемпіонів Світу та багато призерів міжнародних заходів різних рівнів.

Ірина Ващук-Дісіпіо мешкає у США, а з початком Революції Гідності та вибуху війни на Сході України допомагає пораненим українцям. У 2015 році волонтерка заснувала благодійний фонд «Revived Soldiers Ukraine». Його метою є надання медичної допомоги та реабілітаційних послуг у США та в Україні для українських військовослужбовців, що отримали поранення у зоні бойових дій на Донбасі.

5 волонтерів/ок стали цього річними лауреатами/ками

4. ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОКРЕМИХ ВРАЗЛИВИХ ГРУП

У 2020 році ЦГС продовжував роботу щодо захисту громадянського суспільства. 12 листопада 2020 року спільно з Фондацією «Відкритий Діалог» було презентовано чат-бот «FightBack» (t.me/fight_back_bot) з правової самодопомоги. Чат-бот створений за результатами проведеної серії інтерв'ю з активістами та активістками, які стали жертвами насильницьких нападів або інших форм тиску у різних регіонах України.

Розроблений механізм дає можливість просто та доступно надавати інформацію про те, як побудоване досудове розслідування та які права мають потерпілі на кожному етапі. До підготовки чат-боту також долучилися відомі адвокати та адвокатки, які захищають права активістів:

Лариса Денисенко, Марина Ліліченко, Віталій Титич, Віталій Коломієць і Юрій Білоус. Крім того, новина про його створення була широко розповсюджена у ЗМІ та отримала схвальні відгуки експертної та активістської спільнот.

5. ОСВІТА І ПРОСВІТА

Київська школа прав людини та демократії — безкоштовна освітня платформа Центру громадянських свобод. Ми регулярно проводимо освітні події в Києві та інших містах. У межах школи ми організовуємо лекції кінопокази, круглі столи та курси.

Школа — чудова можливість стати волонтером/кою однієї з ініціатив Центру громадянських свобод, почати правозахисну діяльність та дізнатися більше про права людини.

Попри те, що 2020 рік був повним викликів, пов'язаних з епідеміологічною

ситуацією як в Україні, так і у світі, «КШПЛтаД» вдалося успішно адаптуватися до нових реалій роботи та залучити велику кількість слухачів на освітні заходи.

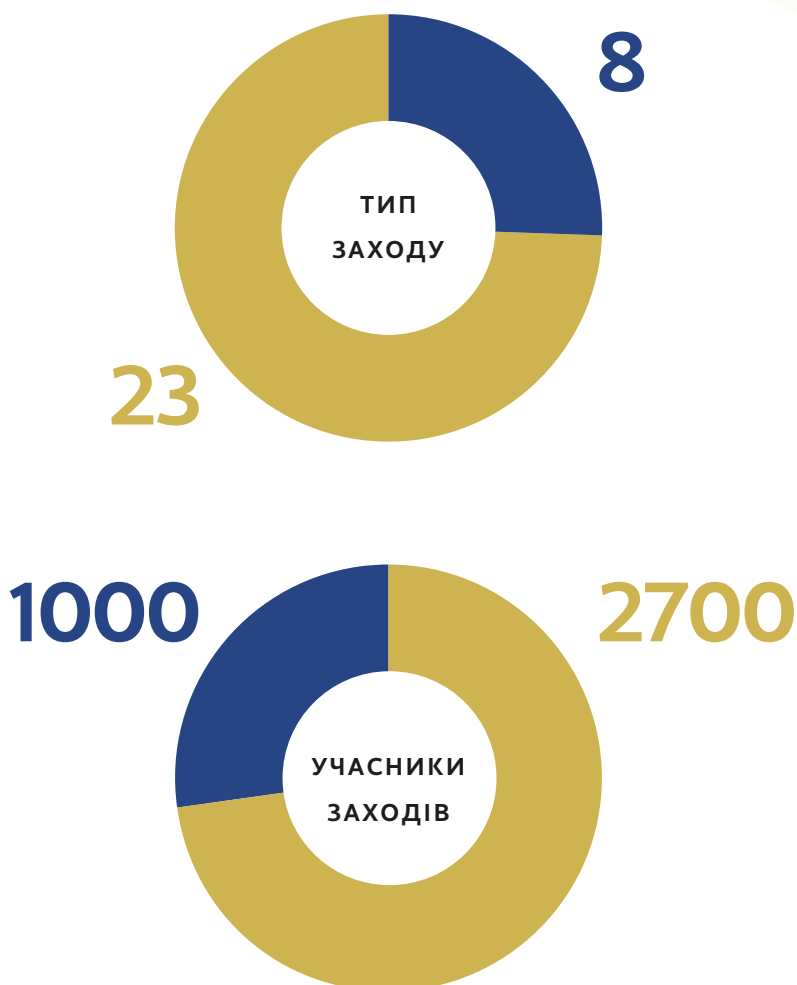
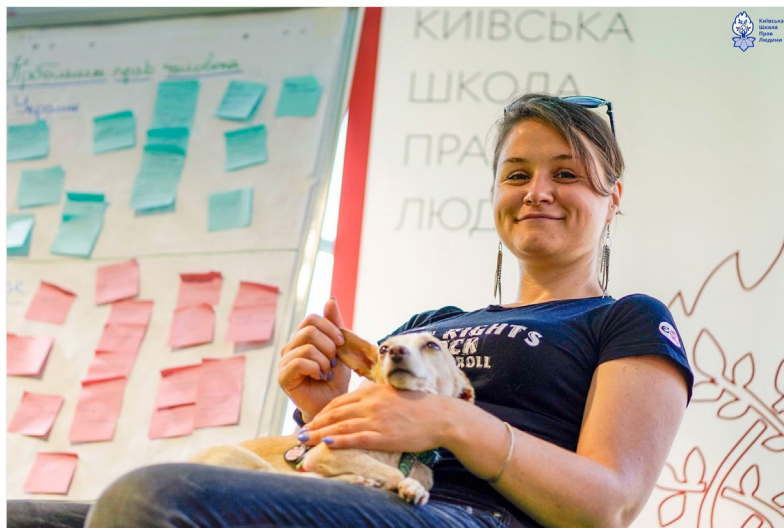
Поширення вірусу COVID-19 та введення карантинних обмежень вплинули на роботу всіх

організацій у світі, і Центр громадянських свобод не став винятком. Проте, цей виклик став для ЦГС точкою росту. Освітні заходи Київської школи прав людини та демократії проводилися у форматі півторогодинних вебінарів з постійними та запрошеними тренерами/ками та лекторами/ками, серед яких запрошений дослідник Стенфордського університету Дмитро Коваль, засновник проєкту «Tbilisi Shelter City» Олександра Делеменчук, голова Правління ГО «Експертна група „СОВА“» Михайло Савва, експерт з політики та виборчого законодавства Олександр Солонтай тощо.

Окрім того, останній вебінар Школи у 2020 році провела англійською мовою іноземна стажерка ЦГС Луїз Нільсон, на якому розповіла про досвід Швеції у реалізації прав людини.

У 2020 році «КШПЛтаД» було проведено 25 освітніх заходів з них 8 офлайн і 23 онлайн та 1 очний дводенний базовий курс з прав людини, видано 4 навчальних матеріали для «КШПЛтаД», здійснено активну роботу над розширенням та взаємодією з волонтерською спільнотою ЦГС.

На освітні онлайн заходи зареєструвалося 2700 учасників, 1000 з них взяли безпосередню участь. В рамках розробленого курсу «Управління проєктами», 8 учасників успішно виконали фінальне завдання та отримали сертифікати.

6. МІЖНАРОДНА АДВОКАЦІЯ

У 2020 році Центр громадянських свобод продовжував системну роботу з інформування та впливу на рішення в таких інституціях як структури Ради Європи, включаючи

Європейський суд з прав людини та ПАРЕ, ОБСЄ, ООН, Європейський парламент, Міжнародний кримінальний суд.

Всі інструменти, які надають міжнародні інституції,

ЦГС продовжує використовувати для розв'язання питань порушення прав людини як на окупованих, так і підконтрольних Уряду України територіях. Плідна співпраця із міжнародними

інституціями, яка активно тривала у 2020 році попри виклики пов'язані із пандемією COVID-19 у світі, була приводом для співпраці та взаємодії з національними правозахисними організаціями, та міжнародними правозахисними об'єднаннями.

Ключовими питаннями, які були у фокусі уваги ЦГС, залишалися наскрізні теми підтримки та посилення контексту прав людини у так званому «Мінському процесі», приведення українського законодавства у відповідність до Міжнародного гуманітарного права та звільнення політичних в'язнів, які утримуються в тюрмах Криму, РФ та ОРДЛО.

ЦГС ініціював кампанію із закликом підписати петицію на підтримку бранців Кремля, які беззахисні перед COVID-19, та представив

додаток #PrisonersVoice, де зібрані історії звільнених бранців Кремля — Олександра Кольченко, Олега Сенцова та Володимира Балуха. Додаток моделює доповнену реальність та переносить в час і місце, де відбувалися події: від затримання та довгих днів у колонії до повернення в Україну. Інформаційну кампанію також підтримали відомі діячі та лідери думок.

Спільно із PEN Ukraine, Центр громадянських свобод у рамках глобальної кампанії #PrisonersVoice організували акцію на підтримку всіх українських заручників Кремля, а також ініціювали флешмоб у соціальних мережах.

Беззаперечним досягненням громадянського суспільства й зокрема ЦГС стало повернення в Україну нацгвардійця Віталія Марківа. Міланський

апеляційний суд виніс виправдувальний вирок у справі Віталія Марківа, повністю виправдавши його. Центр громадянських свобод проводив інформаційну та експертну кампанію за звільнення Віталія Марківа, а також здійснював об'єктивний і неупереджений розгляд його справи.

Також були реалізовані адвокаційні кампанії по просуванню законопроекту про воєнних злочинців, законопроекту про суд присяжних, про внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України», щодо проєкту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», по ратифікації Римського статуту, а також інформаційна кампанія по протидії домашньому та гендерно обумовленому насильству.

7. МІЖНАРОДНА СОЛІДАРНІСТЬ

Солідарність — не просто важливий напрямок, але й одна із цінностей Центру громадянських свобод. Протягом року ми акцентували увагу на порушенні прав людини в країнах регіону ОБСЄ, зокрема, на протести й розгони протестувальників/ць, які відбувалися у Білорусі.

Центр громадянських свобод став ініціатором міжнародної акції солідарності #BelarusWatch в рамках підтримки та привернення уваги до подій, акцій протесту та мирних демонстрацій, що розпочалися й продовжуються у Білорусі у результаті масової фальсифікації результатів

президентських виборів.

Центр громадянських свобод приєднався до акції солідарності із жінками Казахстану, які ініціювали акцію «Тюрма під назвою „Казахстан“». Для активісток Казахстану єдиним способом привернути увагу до політичних переслідувань в країні було зрізання волосся та гоління

голови. Таким чином жінки привертали увагу до проблеми переслідувань активістів та вимагають скасувати статтю 405 Кримінального кодексу Казахстану. ЦГС заявив про солідарність із громадянським суспільством Казахстану та закликав колег тримати ситуацію у фокусі своєї уваги.

Протягом року ми уважно стежили за дотриманням прав іноземних громадян/ок в Україні, в тому числі тих, які були

змушені покинути батьківщину через політичні чи інші переслідування.

На жаль, ми констатуємо неготовність і небажання української влади й міграційних служб виконувати зобов'язання в рамках міжнародних домовленостей щодо біженців.

В рамках проєкту #SolidarityTalks було проведено публічне обговорення з експертами та правозахисниками із Молдови щодо майбутнього

Придністровського конфлікту в рамках зміни влади.

Центр громадянських свобод продовжує надавати адресну допомогу кільком політично переслідуваним активістам, які змушені шукати притулок в Україні. Ми продовжуємо підтримувати українські правозахисні організації, які виступають з ініціативою реформування міграційної процедури в частині захисту іноземних громадян/ок від політичного переслідування.

8. ДОСЯГНЕННЯ

Цей був складний рік, повний нових викликів та нових можливостей. Центр громадянських свобод активно продовжував працювати.

ЗАПУСК РИНКУ ЗЕМЛІ

Перед парламентськими виборами 2019 року правозахисники представили #ПравозахиснийПланДій. У рамках платформи «Правозахисний порядок денний», яку координує Центр громадянських свобод,

представлений план дій для парламентарів містив і пункт про відкриття ринку землі. Завдяки скоординованим діям учасників платформи у 2020 році це відбулось. Власники тепер можуть скористатись своїм законним правом розпоряджатись власною землею.

ПРИЗНАЧЕННЯ ОМБУДСМЕНА З ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Адвокаційна кампанія, до якої активно долучився

Центр громадянських свобод, принесла довгоочікуваний результат — призначення омбудсмена з захисту державної мови, створення Секретаріату і початок реальної роботи у цьому напрямку.

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІТАЛІЯ МАРКІВА

Міланський апеляційний суд виніс виправдувальний вирок у справі Віталія Марківа, повністю виправдавши його. Центр громадянських свобод проводив активну

інформаційну кампанію та долучався до експертної роботи, що сприяло звільненню Віталія Марківа.

ЗАПУСК ЧАТ-БОТУ FIGHTBACK

Чат-бот розроблено фундацією «Відкритий діалог» та Центром громадянських свобод за фінансової підтримки Європейського союзу в рамках Стипендіальної програми проєкту ЄС «Регіональний механізм розвитку громадянського суспільства країн Східного партнерства». Цей онлайн-інструмент є деталізованою інструкцією для людей (або їхніх близьких), щодо яких було вчинено злочини, із покроковим роз'ясненням конкретних дій. Інструмент містить короткі доступні роз'яснення, як діяти у перші години після нападу, 24 години після нападу, коли потрібно зберегти докази чи додати їх до справ, поскаржитись на дії слідчого або прокурора, коли кваліфікація злочину не відповідає суті вчинених дій.

ВОЛОНТЕРСЬКА ПРЕМІЯ

Волонтерська премія 2020 була проведена цього року у новому змішаному форматі — офлайн та онлайн. Вперше в історії Волонтерської премії на звання лауреатів претендувала рекордна кількість

номінантів — 170 учасників. Лауреатами Волонтерської премії у 2020 році стали: засновниця Благодійного фонду «Відродження Захисників України» Ірина Ващук-Дісіпіо, керівник волонтерської групи Angels Юрій Вдовцов, координаторка Української асоціації батьків передчасно народжених дітей «Ранні пташки» Юлія Александрова, тренер Сергій Брушницький, голова БФ «Корпорація монстрів» Катерина Ножевнікова.

ВІДБУЛАСЬ НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОЗАХИСНА НЕКОНФЕРЕНЦІЯ ОНЛАЙН.

9–10 грудня 2020 року з нагоди відзначення Загальної декларації з прав людини коаліція «Правозахисний порядок денний» провела п'яту щорічну Національну правозахисну #НеКонференцію. Епідемія COVID-19 внесла свої корективи, проте це стало для Центру громадянських свобод радше вікном можливостей, і #НеКонференція 2020 пройшла у новому онлайн форматі, частиною якого стали автономні майстерні, що були присвячені актуальним проблемам дотримання прав людини.

МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД (МКС) НАРЕШТІ

МОЖЕ ІНІЦІЮВАТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ПОДІЙ ПІД ЧАС МАЙДАНУ, ЗАХОПЛЕННЯ ТА ОКУПАЦІЇ КРИМУ І ВІЙНИ НА ДОНБАСІ.

Рішення МКС дасть поштовх до притягнення до відповідальності президента Росії Володимира Путіна та його поплічників за злочини, скоєні в Україні. У документі, розміщеному на офіційному сайті МКС, зазначається, що канцелярія прокурора МКС, проаналізувавши всі події за семирічний період, з моменту початку Революції Гідності, зокрема російську окупацію Криму та спробу захоплення Донбасу, встановила факти вчинення РФ злочинів: масові депортації, тортури, викрадення, примушування до військової служби жителів окупованих територій в армії країни-агресора тощо.

ВЕРХОВНА РАДА ПРИЙНЯЛА У ПЕРШОМУ ЧИТАННІ ЗАКОН ПРО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ (ЗАКОНОПРОЄКТ 2689).

17 вересня 2020 року Верховна Рада ухвалила за основу проєкт закону про покарання за військові злочини. Законопроєкт був прийнятий парламентарями у першому читанні. Попереду найважливіший останній ривок, і Центр громадянських свобод, як і вся правозахисна спільнота, тримає

це питання на контролі, бо українське законодавство досі не відповідає викликам війни, що триває сьомий рік. Поки що усі найсерйозніші злочини міжнародного права, а саме злочини проти людяності та воєнні злочини, які стаються в Україні, кваліфікуються як загальнокримінальні.

ЦЬОГО РОКУ ГОЛОВА ЦГС ОЛЕКСАНДРА МАТВІЙЧУК ЗНОВУ UVІЙШЛА У ТОП 100 НАЙВПЛИВОВІШИХ ЖІНОК УКРАЇНИ ЗА ВЕРСІЄЮ ВИДАННЯ ФОКУС ЗАВДЯКИ СВОЇЙ АКТИВНІЙ ПРАВОЗАХИСНІЙ ТА ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ.

«Уже другий рік Центр громадянських свобод проводить кампанію за ухвалення в Україні закону про військових злочинців. Він дозволить гармонізувати українське законодавство з міжнародним і прописати кримінальну відповідальність за такі злочини, як геноцид, агресія, злочини проти людства і військові злочини, чого досі немає в Кримінальному кодексі України. На думку Олександри Матвійчук, прийняти цей закон надзвичайно важливо з огляду на агресію Росії і злочини, що здійснюються на Сході України» — зазначає видання Фокус.

ПРОПОЗИЦІЇ ЦЕНТРУ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД, РОЗРОБЛЕНІ В РАМКАХ ДРУГОЇ ХВИЛІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ, ЗНАЙШЛИ ПІДТРИМКУ У ВЛАДИ. МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ ВНЕСЛО ЗАПРОПОНОВАНІ ЦЕНТРОМ ЗАКОНОПРОЄКТИ ПРО СУД ПРИСЯЖНИХ, МЕДІАЦІЮ, МИРОВИХ СУДДІВ ТА ІН.

ЦЕНТР ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД СТАВ ОДНИМ З ІНІЦІАТОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КАМПАНІЇ #BELARUSWATCH.

26 серпня одночасно у 16 країнах волонтери провели акції підтримки громадянського протесту в Білорусі. Жителі 29 міст з таких країн як Латвія, Литва, Швеція, Україна, Німеччина, Бельгія, Італія, США, Ірландія, Польща, Швейцарія взяли участь в акції.

ВОЛОНТЕРИ «OZON» ПРОВЕЛИ МОНІТОРИНГИ 36 МАСОВИХ АКЦІЙ І 30 СУДОВИХ ЗАСІДАНЬ, ПРОДОВЖУЮЧИ ПРАЦЮВАТИ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ТА СПРИЯЛИ ДОТРИМАННЮ ПРАВ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ.

9. КОМАНДА ЦГС

**Олександра
Романцова**

виконавча директорка
aleksandra.romantsova@gmail.com

**Марина
Ліліченко**

юристка
lilichenkom@gmail.com

**Любов
Галан**

координаторка проєктів
liubov.halan@gmail.com

**Сергій
Зайченко**

менеджер комунікацій
s.z.93.ua@gmail.com

**Любов
Гончарова**

бухгалтерка
lvgoncharova18@gmail.com

**Тетяна
Козачок**

фінансова менеджерка
tvkozachok2018@gmail.com

**Дар'я
Бичкова**

координаторка проєктів,
івент-менеджерка
dariabychkova.ccl@gmail.com

СКЛАД ПРАВЛІННЯ

**Олександра
Матвійчук**

голова правління
avalaina@gmail.com

**Аліса
Малицька**

членкиня правління
Alisamalickaya@gmail.com

**Ксенія
Шиманська**

членкиня правління
ksenya.shymanska@gmail.com

**Ірина
Думич**

членкиня правління
irynadumych14@gmail.com

**Назарій
Боярський**

член правління
n.boiarskyi@gmail.com

НАГЛЯДОВА РАДА

**Тетяна
Мазур**

Незалежна консультантка з питань організаційного розвитку громадських організацій. Членкиня правління проєкту «Правова Ініціатива» та ГО «КиївПрайд».

**Світлана
Астраханцева**

Членкиня ради Міжнародної Гельсінської Групи та Міжнародної Гельсінської Асоціації.

**Олег
Мартиненко**

Керівник аналітичного напрямку Української Гельсінської спілки з прав людини. Директор ГО «Центр досліджень правоохоронної діяльності». Доктор юридичних наук, кримінолог.

**Марія
Кравчук**

Генеральна директорка в Polimentor – digital advertising and contact-center.

**Лариса
Денисенко**

Адвокатка, правозахисниця, письменниця. Членкиня правління і ведуча Громадського радіо. Посланиця толерантності ПРООН в Україні. Членкиня правління Міжнародного фонду Відродження.

10. КОМУНІКАЦІЇ ТА РОБОТА ЗІ ЗМІ

У 2020 році попри виклики пов'язані з епідемією COVID-19 Центр громадянських свобод посилив висвітлення своєї роботи в соціальних мережах і засобах масової інформації. ЦГС провів десятки прес-конференцій, які були частиною адвокаційних та інформаційних кампаній.

Зокрема, в офлайн форматі були проведені такі прес-конференції:

1. Прес-конференція Запровадження класичного суду присяжних в Україні.

2. Прес-конференція «Закон про воєнних злочинців: прийняти — не можна зволікати».

3. Прес-конференція «Непокарані за кров на Майдані: що нам із цим робити?».

4. Прес-конференція «Сіль України. День солідарності з нескореним Кримом».

5. Прес-конференція «(Не) на часі: правозахисні виклики для України та регіону».

6. Прес-конференція «Україні потрібна амністія в'язнів».

7. Дискусія «Гра за правилами 2.0: чи

готова Україна до наступної хвилі коронавірусу?».

Відзначимо, що трансляції прес-конференцій були опубліковані на сторінках ЦГС у соціальних мережах. Діяльність ЦГС у соціальних мережах ініціативи, анонси та результати роботи представлені на таких сторінках мережі:

- Центр громадянських свобод,
- Правозахисний порядок денний,
- Євромайдан SOS,
- Київська школа прав людини,
- OZON.

У ДРУГОМУ ПІВРІЧЧІ 2020 РОКУ ЗГАДКИ У МЕДІА ВІДПОВІДНО ДО АНАЛІТИКИ INFOSTREAM РОЗПОДІЛЯЛИСЯ ТАКИМ ЧИНОМ:

1. ЦГС — 66 згадок, 34 сюжети, які переважно стосувалися проведених пресконференцій, презентацій ініціатив та заяв щодо готовності Міжнародного кримінального суду розслідувати злочини в Україні з 2014 року.

2. Правозахисний порядок денний — 88 згадок в медіа в рамках

44 сюжетів, які стосувалися проведення #НеКонференції, вручення Правозахисної премії, закликів щодо запровадження відповідальності за військові злочини, позиції щодо амністії тощо.

3. Євромайдан СОС — 13 згадок в рамках 10 сюжетів, які асоціювалися із врученням волонтерської премії 2020 та історіями волонтерів.

Відзначимо, що згадок в медіа може бути набагато більше враховуючи можливість застосування ключів пошуку у різній конфігурації. Однак, напрямки ЦГС чітко асоціюються із проектами, якими вони представлені та продовжують укріплюватися, як правозахисні бренди, що є тематикою сюжетів, висвітлених у ЗМІ.

 FREE
RUSSIA

3 351 974
 Free Russia Foundation (USA)

 OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

2 560 366

Фонд Інститут відкритого суспільства

SIGRID
RAUSING
TRUST

2 159 750

Сігрід Раузінг Траст

1 212 100

Національний Фонд
Демократичного Розвитку

 НПО
 НЕМЕЦЬКО-РУССКИЙ ОБМЕН
 DEUTSCH-RUSSISCHER AUSTAUSCH

998 056

Німецько-Російський
обмін (МЗС Німеччини)

548 568

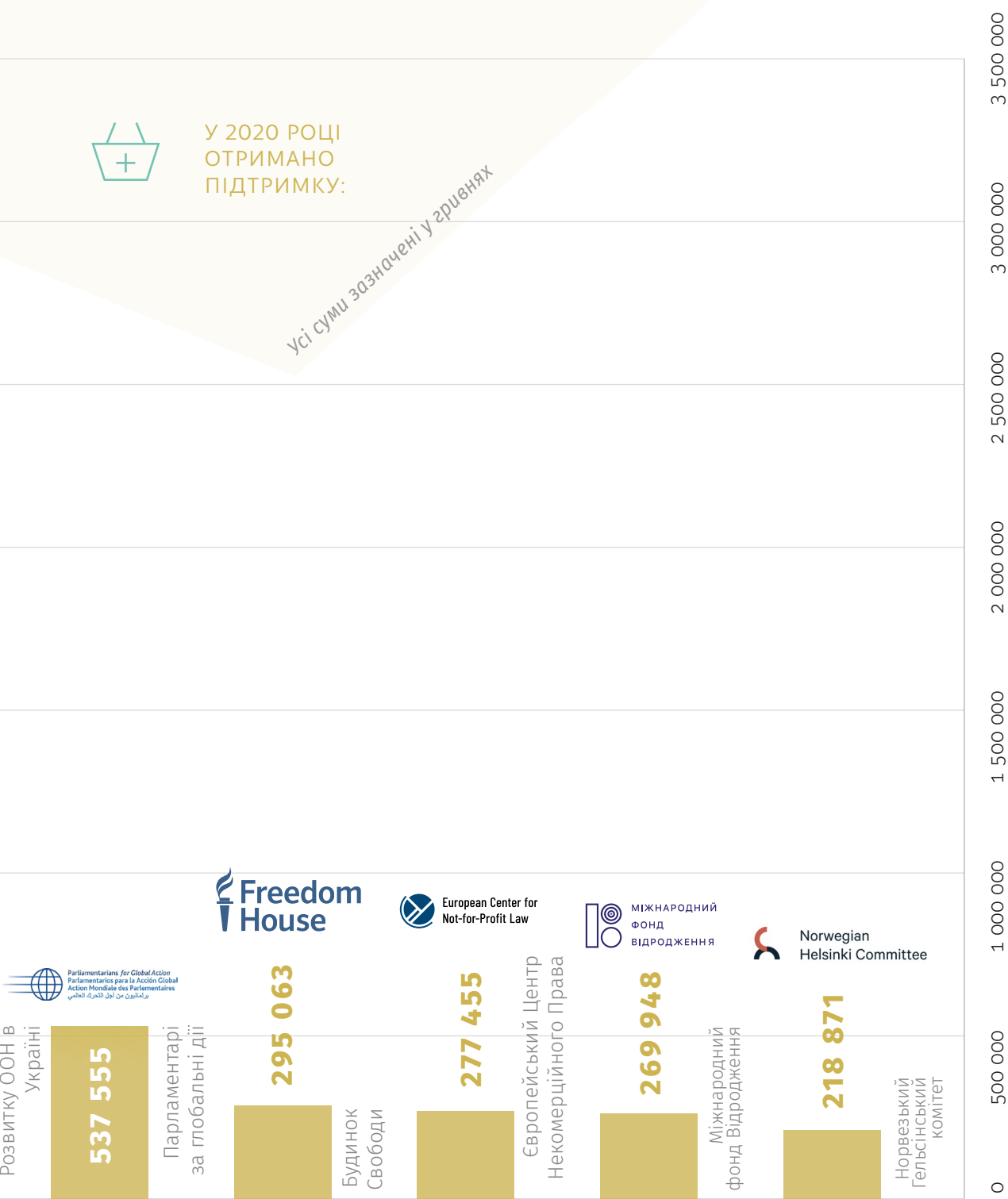
Програма

11. ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2020 РІК

У 2020 РОЦІ
ОТРИМАНО
ПІДТРИМКУ:

Усі суми зазначені у гривнях

Parliamentarians for Global Action
Parlamentarijos para la Accion Global
Action Mondiale des Parlamentaires
برلمانيون من اجل التحرك العالمي

Freedom House

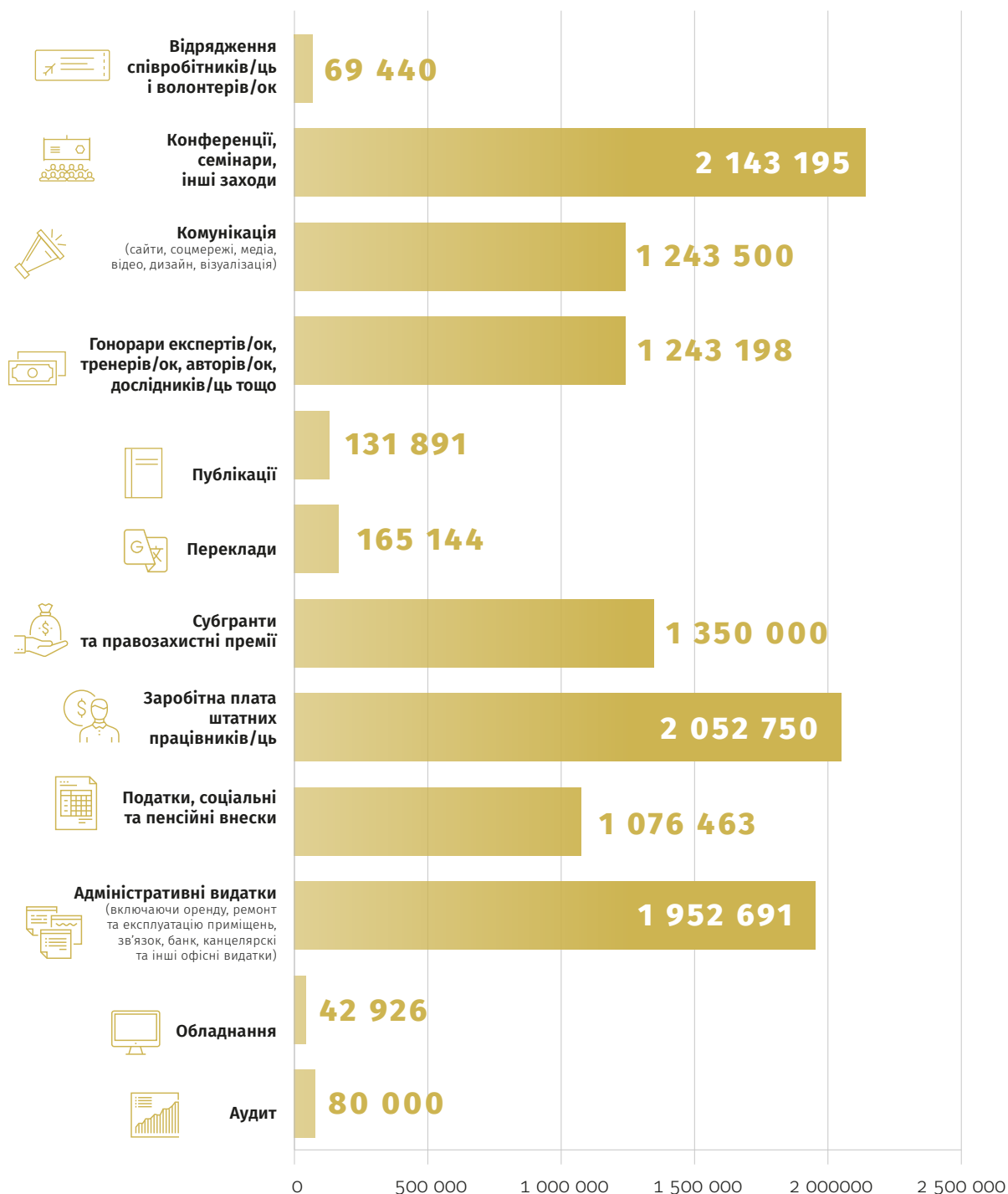
**European Center for
Not-for-Profit Law**

**МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ**

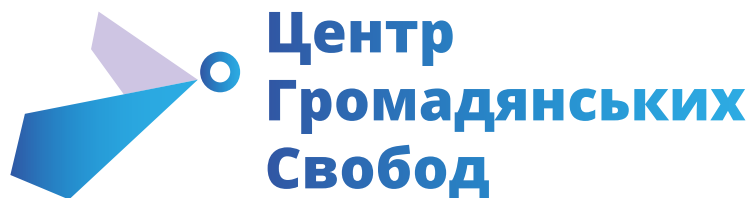
**Norwegian
Helsinki Committee**

ВИДАТКИ (УСІ СУМИ ЗАЗНАЧЕНІ У ГРИВНЯХ)

РІЧНИЙ ЗВІТ ЦЕНТРУ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД 2020

АДРЕСА:

м. Київ, вул. Басейна 9г, оф. 28
Електронна пошта: ccl.org.ua@gmail.com

www.ccl.org.ua
fb.com/ccl.org.ua

Центр
Громадянських
Свобод